

af militær straffelov kan således kun straffes, hvis der efter den pågældende straffebestemmelse er hjemmel til at straffe uagtsomhed. Dette er i overensstemmelse med straffeloven § 19, 1. punktum. De to »straffelove« anvender således samme »hovedregel«, at der kræves forsæt til at realisere gemingsindholdet for at pådrage sig strafansvar, medmindre der i den konkrete straffebestemmelse er hjemmel for, at også uagtsomme overtrædelser kan medføre strafansvar. Nogle af de gældende centrale straffebestemmelser vedrørende pligtforsømmelse indeholder imidlertid hjemmel til at straffe også den simpelt uagtsomme overtrædelse (§ 15 om tilsidesættelse af sine militære pligter, § 16 om ulydighed, § 23 om ulovligt udeblivelse og § 26 om tilsidesættelse af sine pligter som vagt).

3.6.2. Udvalgets overvejelser

Det er udvalgets opfattelse, at pligtforsømmelser, hvor straf ikke forekommer ubetinget nødvendig, ikke bør mødes med en strafferetlig reaktion, men med sanktioner, der ikke har karakter af straf, forudsat at en sanktion i det konkrete tilfælde i øvrigt skønnes nødvendig. Der bør efter udvalgets opfattelse normalt kun være mulighed for at skride ind med straf over for pligtforsømmelser, når der er tale om mere alvorlige forhold. Samtidig bør strafansvaret for uagtsomme overtrædelser begrænses mest muligt.

Udvalget foreslår derfor strafansvaret begrænset til grove forhold, medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende, således at pligtforsømmelser af mindre grov karakter alene kan mødes med disciplinarmidler.

Endvidere foreslås det, at strafansvaret i de bestemmelser, der efter de gældende regler giver mulighed for at kunne straffe uagtsomme pligtforsømmelser, begrænses til groft uagtsomme forhold. Forseelser, som alene skyldes simpel uagtsomhed, vil således efter udvalgets forslag alene kunne sanktioneres med disciplinarmidler.

I gentagelsestilfælde vil det imidlertid være muligt at anvende straf, selv om den aktuelle overtrædelse i sig selv ikke kan medføre strafansvar, men kun disciplinansvar. Hvis f.eks. den pågældende gentagne gange er udeblevet fra tjeneste i kortere perioder og derved er blevet pålagt disciplinære sanktioner, er vedkommende således ved flere lejligheder blevet gjort opmærksom på det uacceptable i denne adfærd. Hvis den pågældende herefter fortsætter med sådanne korte udeblivelser, vil sagen efter omstændighederne kunne henføres under militær straffelov § 23 om udeblivelse (udvalgets forslag til § 25).

Samlet set betyder forslaget en væsentlig begrænsning af strafansvaret for militære pligtforsømmelser både, hvad angår gerningsbeskrivelsen, og kravet til tilregnelser. Udvalgets forslag til fremtidige straffebestemmelser er således set under ét i betydelig grad udtryk for en afkriminalisering, særligt hvad angår mindre alvorlige tilfælde af pligtforsømmelser i forhold til gældende ret.

Der henvises til betænkningens side 253 – 254.

3.6.3 Forsvarsministeriets overvejelser

Forsvarsministeriet kan tiltræde udvalgets forslag. Lovforslaget indeholder en ikke ubetydelig afkriminalisering i forhold til de gældende bestemmelser, da strafansvaret begrænses til de mere grove forhold og forhold, der skyldes forsæt eller grov uagtsomhed. Simpelt uagtsomme pligtforsømmelser vil herefter alene eventuelt kunne mødes med disciplinære sanktioner, forudsat betingelserne herfor er opfyldt efter disciplinarloven, jf. nærmere dette lovforslag.

3.7. Straffebestemmelser for pligtforsømmelser

Militær straffelov kapitel 7 indeholder de centrale straffebestemmelser for pligtforsømmelser inden for det militære forsvar. Som nævnt ovenfor erstatter disse regler navnlig de almindelige bestemmelser i straffeloven §§ 156 og 157 om offentligt ansattes pligtforsømmelser i tjenesten. Reglerne omfatter dels en generelt formuleret bestemmelse (§ 15), dels en række bestemmelser som regulerer strafansvaret for bestemte former for pligtstridig adfærd, f.eks. ulydighed, respektstridig adfærd og vagtforseelser. At disse specifikke beskrevne tilfælde af pligtforsømmelser er udskilt fra den almindelige bestemmelse i § 15, er dels historisk betinget, dels er det som følge af disse lovovertrædelsers mere alvorlige karakter fundet nødvendigt at optage højere strafferammer i forhold til den, der findes i § 15.

Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning har ikke fundet grundlag for at foreslå nogle af de gældende straffebestemmelser for pligtforsømmelser i kapitel 7 ophævet. Dette gælder også den generelle bestemmelse om pligtforsømmelse i militær straffelov § 15, jf. nærmere nedenfor under punkt 3.8.

Udvalget har derimod fundet det hensigtsmæssigt, at en række pligtforsømmelser, som efter gældende ret henføres til den generelle bestemmelse om pligtforsømmelse, udskilles til særskilte bestemmelser. Der henvises til forslagene til § 17, § 18, § 19 og § 22 og bemærkningerne til disse bestemmelser samt nedenfor under punkt 3.9.